PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Delegatura w Krakowie

RKR-61-13/13/PP- /13 Kraków, dnia 23 sierpnia 2013 r.

DECYZJA NR RKR - 24/2013

I.

Na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 oraz stosownie do art. 33 ust. 5 i 6 *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz.U. Nr 50, poz. 331, z późn. zm.)

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów -

po przeprowadzeniu, z urzędu, przeciwko przedsiębiorcy prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą PGNiG SPV 4 sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, postępowania pod zarzutem stosowania - w związku z działalnością Oddziału we Wrocławiu tego przedsiębiorcy - praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, poprzez stosowanie we wzorcach:

A. „umowy o przyłączenie do sieci gazowej - dla klientów zaliczanych do grupy przyłączeniowej B podgrupy I, dokumentacja projektowa i roboty budowlane realizowane przez DSG Sp. z o.o.", stosowanym w okresie od dnia 30 września 2010 r. do dnia 13 czerwca 2012 r.

B. „umowy o przyłączenie do sieci gazowej - dla klientów zaliczanych do grupy przyłączeniowej B podgrupy I, dokumentacja projektowa realizowana przez klienta, roboty budowlane realizowane przez DSG Sp. z o.o.", stosowanym w okresie od dnia 30 września 2010 r. do dnia 13 czerwca 2012 r.

C. „umowy o przyłączenie do sieci gazowej - dla klientów zaliczanych do grupy przyłączeniowej B podgrupy I, dokumentacja projektowa i roboty budowlane realizowane przez DSG Sp. z o.o.", stosowanym od dnia 13 czerwca 2012r. do dnia 4 kwietnia 2013 r.

D. „umowy o przyłączenie do sieci gazowej - dla klientów zaliczanych do grupy przyłączeniowej B podgrupy I, dokumentacja projektowa realizowana przez klienta, roboty budowlane realizowane przez DSG Sp. z o.o.", stosowanym od dnia 13 czerwca 2012 r. do dnia 4 kwietnia 2013 r.

E. „umowy o przyłączenie do sieci gazowej" - dla klientów zaliczanych do grupy przyłączeniowej B podgrupy I, dokumentacja projektowa i roboty budowlane realizowane przez klienta", stosowanym w okresie od dnia 30 września 2010 r. do dnia 13 czerwca 2012 r.

F. „umowy o przyłączenie do sieci gazowej" - dla klientów zaliczanych do grupy przyłączeniowej B podgrupy I, dokumentacja projektowa i roboty budowlane realizowane przez klienta", stosowanym w okresie od dnia 13 czerwca 2012 r. do dnia 11 lipca 2012 r,

G. „umowy o przyłączenie do sieci gazowej" - dla klientów zaliczanych do grupy przyłączeniowej B podgrupy I, dokumentacja projektowa i roboty budowlane

realizowane przez klienta", stosowanym od dnia 11 lipca 2012 r, do dnia 4 kwietnia 2013 r.

H. „umowy o przyłączenie do sieci gazowej" - dla klientów zaliczanych do grupy przyłączeniowej B podgrupy I, pozataryfowej - z dopłatą, stosowanym w okresie od dnia 30 września 2010 r. do dnia 13 czerwca 2012 r.

I. „umowy o przyłączenie do sieci gazowej" - dla klientów zaliczanych do grupy przyłączeniowej B podgrupy I, pozataryfowej - z dopłatą, stosowanym od dnia 13 czerwca 2012 r. do dnia 4 kwietnia 2013 r.

postanowień wpisanych na podstawie art. 479^{45} *kodeksu postępowania cywilnego* do rejestru postanowień uznanych za niedozwolone, to jest:

1. postanowienia o treści:

   „Termin przyłączenia, o którym mowa w ust. 4, może ulec zmianie, w następujących przypadkach: (...) wystąpienia niekorzystnych warunków atmosferycznych uniemożliwiających terminowe wykonanie robót przyłączeniowych"

   - we wzorcu: A (§ 1 ust. 5 lit. c), B (§ 1 ust. 5 lit. c) i H (§ 1 ust. 5 lit. c),

   00lub w brzmieniu:

   „Termin przyłączenia, o którym mowa w ust. 4, może ulec zmianie, w następujących przypadkach: (...) wystąpienia niekorzystnych warunków atmosferycznych uniemożliwiających terminowe wykonanie robót przyłączeniowych, to jest temperatury powietrza poniżej 0° Celsjusza lub opadów atmosferycznych - trwających ponad pięć dni"

   - we wzorcu C (§ 1 ust. 5 lit. c), D (§ 1 ust. 5 lit. c) i I (§ 1 ust. 5 lit. c),

2. postanowienia o treści:

   „Opłata za przyłączenie wynosi (z zastrzeżeniem ust. 3) …… zł (słownie: ……). Do opłaty doliczony zostanie obowiązujący podatek od towarów i usług VAT."

   - we wzorcu: A (§ 2 ust. 2 zdanie 2. i 3.), B (§ 2 ust. 2 zdanie 2. i 3.), C (§ 2 ust. 2 zdanie 2. i 3.), D (§ 2 ust. 2 zdanie 2. i 3.), E (§ 2 ust. 2 zdanie 2. i 3.), F (§ 2 ust. 2 zdanie 2. i 3.), G (§ 2 ust. 2 zdanie 2. i 3.), H (§ 2 ust. 2 zdanie 2. i 3.), I (§ 2 ust. 2 zdanie 3.i 4.),

3. postanowienia o treści:

   „Wszelką korespondencję dotyczącą umowy każda ze stron będzie kierowała na adres drugiej strony określony w jej wstępie, a w przypadku gdy adres ten ulegnie zmianie po podpisaniu umowy, strona zmieniająca adres zobowiązana jest w terminie siedmiu dni od jego zmiany powiadomić drugą stronę na piśmie, pod rygorem doręczenia jej korespondencji na adres dotychczasowy ze skutkiem doręczenia".

   - we wzorcu E (§ 6 ust. 3), we wzorcu H (§ 6 ust. 3),

w wyniku którego uprawdopodobniono, że PGNiG SPV 4 sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie stosuje praktykę, o jakiej mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* oraz przyjęto zobowiązanie przedsiębiorcy do podjęcia działań zmierzających do zaniechania naruszenia zbiorowych interesów konsumentów poprzez aneksowanie umów zawartych z konsumentami w oparciu o dotychczasowe wzorce,

nakłada się na PGNiG SPV 4 sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie **obowiązek wykonania tego zobowiązania** poprzez przedłożenie konsumentom będącym stronami umów zawartych w oparciu o wzorce zawierające kwestionowane postanowienia w terminie trzech miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji propozycji zawarcia aneksów zmieniających te umowy.

II.

Na podstawie art. 28 ust. 3 w związku z art. 33 ust. 5 i 6 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów -

nakłada się na PGNiG SPV 4 sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie **obowiązek złożenia sprawozdania z wykonania zobowiązania** nałożonego w pkt I, w terminie czterech miesięcy od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji, które powinno zawierać:

1) informację o liczbie konsumentów, którym w terminie wyznaczonym w pkt I. niniejszej decyzji, doręczono propozycje zawarcia aneksów do obowiązujących umów,
2) informację o liczbie konsumentów, którym w terminie wyznaczonym w pkt I. niniejszej decyzji, nie doręczono propozycji zawarcia aneksów do obowiązujących umów, wraz z wyjaśnieniem, czym spowodowany jest taki stan rzeczy.
3) informację o liczbie nowych umów, zawartych z konsumentami od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na podstawie zmienionych wzorców umów.

UZASADNIENIE

W związku z przeprowadzonym badaniem wzorców umów stosowanych w obrocie z konsumentami na rynku gazu rozprowadzanego w systemie sieciowym Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatura w Krakowie (dalej: „Prezes UOKiK") dokonał analizy wzorców stosowanych przez Dolnośląską Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu. Przedmiotem badania było wstępne ustalenie, czy warunki umów zawieranych w obrocie z konsumentami przez tego przedsiębiorcę nie naruszają chronionych prawem interesów konsumentów, tj. czy są zgodne z przepisami powołanej na wstępie *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* oraz przepisami *kodeksu cywilnego* (dalej: *„k.c."*), dotyczącymi wzorców umów. W wyniku analizy treści stosowanych przez Spółkę wzorców ustalono, że stosowanie zawartych w nich postanowień może wiązać się z naruszeniem zbiorowych interesów konsumentów.

Mając powyższe na uwadze, postanowieniem nr RKR-59/2013 w dniu 28 lutego 2013 r. Prezes UOKiK wszczął z urzędu postępowanie pod zarzutem stosowania przez tego przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, określonych w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,* polegających na stosowaniu postanowień wpisanych na podstawie art. 479^{45} *kodeksu postępowania cywilnego* do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

Postanowieniem RKR-60/2013 w dniu 28 lutego 2013r. Prezes UOKiK z urzędu zaliczył w poczet dowodów informacje przesłane przez Spółkę w toku postępowania wyjaśniającego o sygnaturze RKR-403-22/12/MS. Pismem z dnia 1 marca 2013 r. strona została zawiadomiona o wszczęciu postępowania oraz wezwana do ustosunkowania się do postawionych zarzutów.

Przedsiębiorca ustosunkował się do zarzutów postanowionych w niniejszym postępowaniu w piśmie z dnia 20 marca 2013 r. uznając zasadność sformułowanych zarzutów i zadeklarował usunięcie zakwestionowanych postanowień ze stosowanych wzorców oraz zawnioskował o wydanie decyzji, o które mowa w art. 28 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.* Przy piśmie z dnia 4 kwietnia 2013 r. Dolnośląska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu przedstawiła zarządzenie jej Dyrektora Generalnego, którym z dniem 4 kwietnia 2013 r. wprowadzone zostały do stosowania nowe wzorce umów o przyłączenie do sieci gazowej, wraz z tymi wzorcami. Przy piśmie z dnia 23 kwietnia 2013 r. przedsiębiorca uzupełnił swój wniosek o deklarację przesłania aneksów do wszystkich klientów, będących stronami umów zawierających zakwestionowane postanowienia oraz przedłożył projekty aneksów do tych umów. W dniu 24 czerwca 2013 r. przedsiębiorca dokonał dalszej modyfikacji wzorców umownych, zmieniając w nich postanowienie będące przedmiotem pozwu o uznanie za niedozwolone postanowienie wzorca umowy (nie wchodzące w zakres przedmiotu niniejszego postępowania).

Pismem z dnia 28 czerwca 2013 r. strona została zawiadomiona o zakończeniu gromadzenia materiału dowodowego w niniejszej sprawie i możliwości zapoznania się z nim.

Pismem z dnia 4 lipca 2013 r. strona zawiadomiła Prezesa UOKiK o tym, że w dniu 1 lipca 2013 r. Sąd Rejonowy dla M. St. Warszawy wydał postanowienie o zarejestrowaniu połączenia spółek:

- Dolnośląskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu ,
- Górnośląskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. z siedzibą w Zabrzu,
- Mazowieckiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie,
- Karpackiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie,
- Pomorskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku,
- Wielkopolskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu,

poprzez przejęcie, zgodnie z art. 492 § 1 pkt 1 *ustawy z dnia 15 września 2000 r. kodeks spółek handlowych* (Dz. U. Nr 94, poz. 1037, z późn. zm.), przez spółkę działającą pod firmą PGNiG SPV4 sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Połączenie nastąpiło poprzez przeniesienie całego majątku spółek przejmowanych na spółkę przejmującą, a jego skutkiem jest wykreślenie spółek przejmowanych z rejestru przedsiębiorców. Wskutek zarejestrowania połączenia spółka przejmująca - PGNiG SPV 4 sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie - wstąpiła z dniem połączenia, z mocy prawa - na podstawie art. 494 § 1 *kodeksu spółek handlowych* - we wszystkie prawa i obowiązki spółek przejmowanych, w tym Dolnośląskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu. Na bazie wniesionego majątku Dolnośląskiej Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu w strukturach PGNiG SPV 4 utworzony został Oddział we Wrocławiu tego przedsiębiorcy.

Wobec powyższego stroną w niniejszym postępowaniu, w miejsce spółki Dolnośląskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu, stała się spółka PGNiG SPV 4. W piśmie z dnia 10 lipca 2013 r. jako adres właściwy do doręczeń w niniejszym postępowaniu przedsiębiorca wskazał adres jego Oddziału we Wrocławiu: ul. Ziębicka 44, 50-507 Wrocław. Postanowieniem nr RKR- 208/2013 w dniu 5 sierpnia 2013 r. Prezes UOKiK dokonał zmiany postanowienia o wszczęciu niniejszego postępowania, dotyczącej powyższej zmiany oznaczenia strony.

Prezes UOKiK ustalił, co następuje

PGNiG SPV 4 sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dalej: „Spółka") prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru

Sądowego pod nr 0000374001. Zakres prowadzonej przez Spółkę działalności obejmuje m.in. dystrybucję paliw gazowych w systemie sieciowym (PKD 35.22). Spółka jest następcą prawnym Dolnośląskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu, która prowadziła działalność gospodarczą na podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS 0000142433

Ilekroć w niniejszej decyzji mowa jest o Spółce, lub działaniach Spółki, należy przez to rozumieć również - w odniesieniu do okresu przed dniem 1 lipca 2013 r. - Dolnośląską Spółkę Gazownictwa sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu oraz jej działania.

W kontaktach z klientami Spółka posługiwała się w latach 2012-2013, następującymi wzorcami umowy:

A. „umowa o przyłączenie do sieci gazowej - dla klientów zaliczanych do grupy przyłączeniowej B podgrupy I, dokumentacja projektowa i roboty budowlane realizowane przez DSG Sp. z o.o.", stosowanym w okresie od dnia 30 września 2010 r. do dnia 13 czerwca 2012 r.

B. „umowa o przyłączenie do sieci gazowej - dla klientów zaliczanych do grupy przyłączeniowej B podgrupy I, dokumentacja projektowa realizowana przez klienta, roboty budowlane realizowane przez DSG Sp. z o.o.", stosowanym w okresie od dnia 30 września 2010 r. do dnia 13 czerwca 2012 r.

C. „umowa o przyłączenie do sieci gazowej - dla klientów zaliczanych do grupy przyłączeniowej B podgrupy I, dokumentacja projektowa i roboty budowlane realizowane przez DSG Sp. z o.o.", stosowanym od dnia 13 czerwca 2012 r. do dnia 4 kwietnia 2013 r.

D. „umowa o przyłączenie do sieci gazowej - dla klientów zaliczanych do grupy przyłączeniowej B podgrupy I, dokumentacja projektowa realizowana przez klienta, roboty budowlane realizowane przez DSG Sp. z o.o.", stosowanym od dnia 13 czerwca 2012 r. do dnia 4 kwietnia 2013 r.

E. „umowa o przyłączenie do sieci gazowej" - dla klientów zaliczanych do grupy przyłączeniowej B podgrupy I, dokumentacja projektowa i roboty budowlane realizowane przez klienta", stosowanym w okresie od dnia 30 września 2010 r. do dnia 13 czerwca 2012 r.

F. „umowa o przyłączenie do sieci gazowej" - dla klientów zaliczanych do grupy przyłączeniowej B podgrupy I, dokumentacja projektowa i roboty budowlane realizowane przez klienta", stosowanym w okresie od dnia 13 czerwca 2012 r. do dnia 11 lipca 2012 r,

G. „umowa o przyłączenie do sieci gazowej" - dla klientów zaliczanych do grupy przyłączeniowej B podgrupy I, dokumentacja projektowa i roboty budowlane realizowane przez klienta", stosowanym od dnia 11 lipca 2012 r, do dnia 4 kwietnia 2013 r.

H. „umowa o przyłączenie do sieci gazowej" - dla klientów zaliczanych do grupy przyłączeniowej B podgrupy I, pozataryfowej - z dopłatą, stosowanym w okresie od dnia 30 września 2010 r. do dnia 13 czerwca 2012 r.

I. „umowa o przyłączenie do sieci gazowej" - dla klientów zaliczanych do grupy przyłączeniowej B podgrupy I, pozataryfowej - z dopłatą, stosowanym od dnia 13 czerwca 2012 r. do dnia 4 kwietnia 2013 r.

Umowy z konsumentami są zawierane przez Spółkę w formie pisemnej. Doręczane klientom, w tym konsumentom, wzorce umów są sporządzane przez Spółkę przed zawarciem umowy i zawierają gotowe jednolite postanowienia. Oznacza to, iż Spółka stosuje w obrocie konsumenckim wzorce umów.

Przeprowadzona analiza wykazała, że w przedmiotowych wzorcach umowy stosowanych przez Spółkę zawarte były postanowienia - wymienione w sentencji niniejszego postanowienia - tożsame z postanowieniami, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479^{45} § 2 *kodeksu postępowania cywilnego* (dalej odpowiednio: „k.p.c.", „Rejestr").

ad pkt I.1.

W stosowanych przez Spółkę wzorcach: A (§ 1 ust. 5 lit. c), B (§ 1 ust. 5 lit. c) i H (§ 1 ust. 5 lit. c) znajdowało się postanowienie o treści:

- *„Termin przyłączenia, o którym mowa w ust. 4, może ulec zmianie, w następujących przypadkach: (...) wystąpienia niekorzystnych warunków atmosferycznych uniemożliwiających terminowe wykonanie robót przyłączeniowych"*

które we wzorcach C (§ 1 ust. 5 lit. c), D (§ 1 ust. 5 lit. c) i I (§ 1 ust. 5 lit. c) miało brzmienie:

- *„Termin przyłączenia, o którym mowa w ust. 4, może ulec zmianie, w następujących przypadkach: (...) wystąpienia niekorzystnych warunków atmosferycznych uniemożliwiających terminowe wykonanie robót przyłączeniowych, to jest temperatury powietrza poniżej 0° Celsjusza lub opadów atmosferycznych - trwających ponad pięć dni"*

Powyższe postanowienia w ocenie Prezesa UOKiK były tożsame z postanowieniami wpisanymi do Rejestru:

- *„W przypadku wystąpienia w trakcie realizacji budowy niekorzystnych warunków atmosferycznych takich jak np. niskie temperatury poniżej -5 stopni C, ulewne deszcze trwające przez co najmniej 30 dni lub też wystąpienia innych podobnych i niezależnych od Sprzedającego przeszkód, Sprzedający zastrzega sobie prawo do przedłużenia terminów, o których mowa w ust. 1 o czas trwania tych przeszkód, nie dłużej niż o 3 miesiące"* [wpis nr 883 dokonany na podstawie wyroku SOKiK z dnia 18 maja 2005 r. sygn. akt XVII Amc 86/03],
- *„Ponadto stawiający oświadcza, że wyżej określony termin może ulec przesunięciu z przyczyn niezależnych od strony zobowiązanej do sprzedaży a mogących wyniknąć m. in. z decyzji organów administracji rządowej, jak i samorządowej, nie sprzyjających warunków atmosferycznych i itp. - na co strona zobowiązana do kupna wyraża zgodę"* [wpis nr 1252 dokonany na podstawie wyroku SOKiK z dnia 30 kwietnia 2007 r. sygn. akt XVII Amc 66/06].

W toku postępowania Spółka usunęła zakwestionowane postanowienie z wprowadzonych do stosowania wzorców. Spółka zobowiązała się ponadto do przesłania wszystkim stronom obowiązujących umów, zawierających zakwestionowane postanowienia, propozycji zawarcia aneksów zmieniających te umowy, poprzez usunięcie zakwestionowanego postanowienia.

ad pkt I.2.

W stosowanych przez Spółkę wzorcach: A (§ 2 ust. 2 zdanie 2. i 3.), B (§ 2 ust. 2 zdanie 2. i 3.), C (§ 2 ust. 2 zdanie 2. i 3.), D (§ 2 ust. 2 zdanie 2. i 3.), E (§ 2 ust. 2 zdanie 2. i 3.), F (§ 2 ust. 2 zdanie 2. i 3.), G (§ 2 ust. 2 zdanie 2. i 3.), H (§ 2 ust. 2 zdanie 2. i 3.), I (§ 2 ust. 2, zdanie 3.i 4.) znajdowało się postanowienie o treści:

- *„Opłata za przyłączenie wynosi (z zastrzeżeniem ust. 3) …… zł (słownie: ……). Do opłaty doliczony zostanie obowiązujący podatek od towarów i usług VAT."*

Zakwestionowana klauzula jest tożsama z treścią postanowień wpisanych do Rejestru:

- *„Do ceny netto zostanie doliczony podatek VAT zgodnie z obowiązującymi przepisami. Na dzień podpisania umowy stawka podatku VAT na lokal mieszkalny wynosi 7%, a na garaż i miejsce parkingowe 22%. W przypadku zmiany stawki podatku VAT nastąpi odpowiednia zmiana ceny."* [wpis nr 885 dokonany na podstawie wyroku SOKiK z dnia 18 maja 2005 r. sygn. akt XVII Amc 86/03],
- *„Strony oświadczają, że ustalona pomiędzy nimi cena przedmiotu umowy uwzględnia obecnie obowiązujące stawki podatku VAT od sprzedaży lokali, wobec czego gdyby stawki te uległy zmianie, cena przedmiotu umowy ulegnie zmianie proporcjonalnie do zmiany stawek podatku VAT. Ponadto, w przypadku wprowadzenia lub zmian stawek innych podatków lub danin publicznoprawnych o charakterze cenotwórczym, a związanych z budownictwem, ewentualny wzrost ceny z tego tytułu pokryje Nabywca."* [wpis nr 1386 dokonany na podstawie wyroku SOKiK z dnia 5 grudnia 2006 r., sygn. akt XVII Amc 126/05].

W toku postępowania Spółka nadała zakwestionowanemu postanowieniu w zmienionych wzorcach brzmienie:

- *„Opłata za przyłączenie wynosi (z zastrzeżeniem ust. ...) …… zł (słownie: ……), w tym opłata netto ... (słownie ...) oraz podatek VAT (... %). Podatek VAT może zostać naliczony wg niższej stawki procentowej , jeżeli będzie taka prawna możliwość w chwili wystawienia faktury VAT z tytułu opłaty za przyłączenie"*

Spółka zobowiązała się również do przesłania wszystkim stronom obowiązujących umów, zawierających zakwestionowane postanowienie, propozycji zawarcia aneksów zmieniających te umowy, poprzez nadanie zakwestionowanemu postanowieniu nowego brzmienia, zgodnego ze zmienionym wzorcem.

ad pkt I.3.

W stosowanych przez Spółkę wzorcach: E (§ 6 ust. 3) oraz H (§ 6 ust. 3), znajdowało się postanowienie o treści:

- *„Wszelką korespondencję dotyczącą umowy każda ze stron będzie kierowała na adres drugiej strony określony w jej wstępie, a w przypadku gdy adres ten ulegnie zmianie po podpisaniu umowy, strona zmieniająca adres zobowiązana jest w terminie siedmiu dni od jego zmiany powiadomić drugą stronę na piśmie, pod rygorem doręczenia jej korespondencji na adres dotychczasowy ze skutkiem doręczenia".*

Zakwestionowana klauzula jest tożsama z treścią postanowień wpisanych do Rejestru:

- *„W przypadku zmiany adresu, każda ze stron zobowiązana jest niezwłocznie pisemnie powiadomić o tym drugą stronę. W przypadku nie powiadomienia o zmianie adresu,*

korespondencja kierowana na ostatni znany adres będzie uznawana za skutecznie doręczoną." [wpis nr 1207 dokonany na podstawie wyroku SOKiK z dnia 16 kwietnia 2007r., sygn. akt XVII Amc 43/06],

- *„Oświadczenia i zawiadomienia Activ Investment przesłane Kupującemu na podany adres do korespondencji uważa się za skutecznie doręczone. Kupujący zobowiązany jest w trakcie trwania niniejszej Umowy do natychmiastowego zawiadomienia Activ Investment o każdej zmianie adresu swego miejsca zamieszkania, pod rygorem uznania za skutecznie doręczone oświadczeń i zawiadomień Activ Investment przesłanych Kupującemu na adres wskazany w niniejszej umowie."* [wpis nr 1482 dokonany na podstawie wyroku SOKiK dnia 20 maja 2008r., sygn. akt XVII Amc 107/07].

W toku postępowania Spółka dokonała zmiany zakwestionowanego postanowienia w nowych wzorcach, poprzez wykreślenie słów: *„pod rygorem doręczenia jej korespondencji na adres dotychczasowy ze skutkiem doręczenia"*. Spółka zobowiązała się również do przesłania wszystkim stronom obowiązujących umów, zawierających zakwestionowane postanowienie, propozycji zawarcia aneksów zmieniających te umowy, poprzez nadanie zakwestionowanemu postanowieniu nowego brzmienia, zgodnego ze zmienionym wzorcem.

Prezes UOKiK zważył, co następuje

Treść art. 1 ust. 1 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* ogranicza zastosowanie jej przepisów wyłącznie do ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów, podejmowanej w interesie publicznym. Oznacza to, że warunkiem koniecznym do uruchomienia procedur i zastosowania instrumentów określonych w tej ustawie jest zaistnienie takiego stanu faktycznego, w którym działania przedsiębiorców - naruszając jej przepisy – stanowią potencjalne zagrożenie interesu publicznego. Niniejsze postępowanie dotyczy treści wzorców umowy stosowanych przez Spółkę wobec nieograniczonego kręgu adresatów, tj. wszystkich zainteresowanych ich treścią aktualnych i potencjalnych klientów przedsiębiorstwa energetycznego, którym - na gruncie art. 4 ust. 11 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* - przysługuje status konsumenta. Zdaniem Prezesa UOKiK rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą albo mogli być klientami Spółki. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów, co oznacza, iż każde naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa UOKiK działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji konsumentów. W tym stanie rzeczy przyjąć należy, iż do oceny stanu faktycznego niniejszej sprawy zastosowanie mają przepisy w/w *ustawy*, a dotyczące jej postępowanie prowadzone było w interesie publicznym.

Stosownie do treści art. 24 ust. 2 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Aby możliwe było zatem stwierdzenie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, niezbędne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek:

1. działania przedsiębiorcy winny mieć bezprawny charakter, tzn. być sprzeczne z prawem, tj. przepisami określonych aktów prawnych a także sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami, a jednocześnie

2. działania te muszą naruszać zbiorowe interesy konsumentów.

Odnosząc się do pierwszej z powyższych przesłanek - bezprawności działań przedsiębiorcy - stwierdzić należy, iż bezprawność rozumie się jako sprzeczność zachowania danego podmiotu z przepisami prawa oraz zasadami współżycia społecznego. Chodzi tu mianowicie o sprzeczność z szeroko rozumianym porządkiem prawnym, jako całością. Jako „bezprawne" należy kwalifikować zachowania sprzeczne z nakazem zawartym w ustawie, rozporządzeniu wydanym na podstawie i dla wykonania ustawy, umową międzynarodową mającą bezpośrednie zastosowanie w stosunkach wewnętrznych. Sprzeczne z prawem są czyny: zabronione i zagrożone sankcją karną, czyny zabronione pod sankcjami dyscyplinarnymi, czyny zakazane przepisami administracyjnymi lub przepisami prawa gospodarczego publicznego, czyny zabronione przepisami o charakterze cywilnym, sprzeczne z nakazami zawartymi w prawie cywilnym lub prawie administracyjnym. „Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia przeto bezprawności działania wystarczy ustalenie, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa." (vide: „Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Komentarz", pod redakcją J. Szwaji, wydawnictwo CH BECK, 2000, s.117 – 118). Bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, tzn. niezależnym od wystąpienia szkody, czy zaistnienia zamiaru po stronie podmiotu dopuszczającego się działań bezprawnych. Podkreślenia wymaga okoliczność, że przepisy *ustawy o ochronie konkurencji konsumentów* nie definiują pojęcia bezprawności działań przedsiębiorcy, na co zwrócił uwagę SOKiK w wyroku z dnia 23 czerwca 2006 r. (sygn. akt XVIII Ama 32/05), stwierdzając, iż art. 23a ust. 1 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* z dnia 15 grudnia 2000r. – którego odpowiednikiem w *ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów* z dnia 16 lutego 2007 r. jest art. 24 ust. 2 – nie ma samodzielnego znaczenia prawnego, lecz powinien być interpretowany oraz stosowany w określonym kontekście normatywnym. W związku z tym, w celu konkretyzacji przesłanki bezprawności należy sięgnąć do przepisów innych ustaw, gdyż dopiero na ich podstawie możliwe jest dokonanie oceny działań przedsiębiorcy w aspekcie ich zgodności z prawem.

Niemniej jednak, *ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów* w jednym przypadku wprost identyfikuje działanie przedsiębiorcy jako bezprawne – mianowicie, stosownie do art. 24 ust. 2 pkt 1 tej *ustawy* za działanie takie uznaje się stosowanie postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone i wpisanych do Rejestru prowadzonego przez Prezesa UOKiK, co SOKiK potwierdził w wyroku z dnia 25 marca 2004 r. (sygn. akt XVII Ama 51/03), stwierdzając, że można sformułować samoistną przesłankę bezprawności, jeżeli ustali się, że przedsiębiorca stosował postanowienia wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479^{45} *k.p.c.* Zatem wykazanie, że przedsiębiorca wprowadził do obrotu wzorzec umowny zawierający postanowienia o treści już wpisanej do Rejestru stanowi wystarczającą przesłankę do stwierdzenia bezprawności działania tego przedsiębiorcy.

Do stwierdzenia praktyki, określonej w art. 24 ust. 2 pkt 1 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* konieczne jest wykazanie, iż przedsiębiorca stosuje we wzorcu umownym postanowienia, które zostały wpisane do prowadzonego przez Prezesa UOKiK Rejestru. Pokreślenia wymaga, że wzorce umowne wykorzystywane przy zawieraniu umów z konsumentami mogą być poddane kontroli abstrakcyjnej. Kontroli abstrakcyjnej wzorca jako takiego (art. 479^{36} — 479^{45} *k.p.c.*) dokonuje się niezależnie od tego, czy postanowienia wzorca były, czy też nie były zastosowane przy konkretnej umowie. Kontrola taka obejmuje klauzule pojedyncze lub zbiorowe (cały wzorzec lub jego fragment). Oceny postanowień w

wypadku kontroli abstrakcyjnej dokonuje SOKiK i wyłącznie do kompetencji tego Sądu należy uznanie postanowień wzorców umownych za niedozwolone. Art. 479^{43} *k.p.c.* rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Skutek tzw. prawomocności rozszerzonej następuje od chwili wpisania wzorca umowy do Rejestru. Konsekwencją umieszczenia postanowienia umownego w Rejestrze jest to, że posłużenie się nim będzie miało skutek wprowadzenia do umowy elementu bezwzględnie przez prawo zakazanego. Wpis do Rejestru oznacza, że od tego momentu stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych, tj. stosowanych także przez innych przedsiębiorców. Prezes UOKiK może stwierdzić stosowanie przez przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na posługiwaniu się postanowieniem wzorca umownego, które zostało wpisane do Rejestru, bez względu na to, czy wpis dotyczy tego przedsiębiorcy, przeciwko któremu jest prowadzone postępowanie, czy też nie. Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 2 grudnia 2005 r. (sygn. akt VI ACa 760/05) wskazał, że praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest posługiwanie się postanowieniem wpisanym do Rejestru w oderwaniu od zagadnienia, czy wpis do Rejestru powstał w związku ze stosowaniem wzorca umowy przez ten podmiot, co do którego bada się stosowanie praktyki. Sąd wskazał też, że naruszenie interesów konsumentów może nastąpić w wyniku działań podmiotów, które stosują klauzule abuzywne wpisane do Rejestru, przy czym wpis do Rejestru związany jest z działaniami innych kontrahentów konsumentów. Analogicznie orzekł Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 29 września 2005r. (sygn. akt VI ACa 381/05), gdzie powołując się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2003 r. (sygn. akt III CZP 95/03), stwierdził, że wyrok uwzględniający powództwo przez uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i zakazanie ich stosowania ma, zgodnie z art. 479^{43} *k.p.c.*, od chwili wpisania do odpowiedniego rejestru, skutek także wobec osób trzecich. Zgodnie ze stanowiskiem SOKiK wyrażonym w wyroku z dnia 25 maja 2005 r. (sygn. akt XVII Ama 46/04), dla uznania, iż określona klauzula jest niedozwolonym postanowieniem umownym wpisanym do Rejestru wystarczy stwierdzenie, że mieści się ona w hipotezie klauzuli wpisanej do Rejestru i nie jest konieczna literalna zgodność porównywanych klauzul. Czynnikiem przesądzającym o podobieństwie dwóch klauzul powinien być zatem zamiar, cel, jakiemu ma służyć kwestionowane postanowienie. Jeśli cel utworzenia spornej klauzuli odpowiada celowi sformułowania klauzuli uznanej za niedozwoloną, oba zapisy można uznać za tożsame. Takie stanowisko zajął także Sąd Najwyższy, który w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06) stwierdził, iż „stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479^{45} § 2 *k.p.c.*, może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów". W uzasadnieniu do powyższej uchwały Sąd uznał m.in., że „praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów art. 23a *uokik* [obecnie art. 24 – przyp. własny UOKiK] obejmuje również przypadki wprowadzania jedynie zmian kosmetycznych polegających na przestawieniu wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej, co wpisana do rejestru (…). Przyjęta powyżej rozszerzająca wykładnia art. 23a *uokik* znajduje również uzasadnienie w dyrektywach 93/13 oraz 98/27 a także orzecznictwie ETS dotyczącym zasady efektywności (...)." Nie jest zatem konieczna dokładna, literalna identyczność klauzuli wpisanej do Rejestru i klauzuli z nią porównywanej i stąd niedozwolone będą także takie postanowienia wzorców umów, które mieszczą się w

hipotezie klauzuli wpisanej do Rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię.

ad pkt I.1. sentencji decyzji

W ocenie Prezesa UOKiK postanowienie wskazane w pkt I.1. sentencji decyzji o treści:

- *„Termin przyłączenia, o którym mowa w ust. 4, może ulec zmianie, w następujących przypadkach: (...) wystąpienia niekorzystnych warunków atmosferycznych uniemożliwiających terminowe wykonanie robót przyłączeniowych”,* lub w brzmieniu:
- *„Termin przyłączenia, o którym mowa w ust. 4, może ulec zmianie, w następujących przypadkach: (...) wystąpienia niekorzystnych warunków atmosferycznych uniemożliwiających terminowe wykonanie robót przyłączeniowych, to jest temperatury powietrza poniżej 0° Celsjusza lub opadów atmosferycznych - trwających ponad pięć dni”,*

jest tożsame z postanowieniami wpisanymi do Rejestru o treści:

- *„W przypadku wystąpienia w trakcie realizacji budowy niekorzystnych warunków atmosferycznych takich jak np. niskie temperatury poniżej -5 stopni C, ulewne deszcze trwające przez co najmniej 30 dni lub też wystąpienia innych podobnych i niezależnych od Sprzedającego przeszkód, Sprzedający zastrzega sobie prawo do przedłużenia terminów, o których mowa w ust. 1 o czas trwania tych przeszkód, nie dłużej niż o 3 miesiące”*, lub
- *„Ponadto stawiający oświadcza, że wyżej określony termin może ulec przesunięciu z przyczyn niezależnych od strony zobowiązanej do sprzedaży a mogących wyniknąć m. in. z decyzji organów administracji rządowej, jak i samorządowej, nie sprzyjających warunków atmosferycznych i itp. - na co strona zobowiązana do kupna wyraża zgodę".*

Zakwestionowane postanowienie oraz postanowienia wpisane do Rejestru dotyczą wyłączenia odpowiedzialności Spółki za niewykonanie bądź nienależyte wykonanie umowy spowodowane okolicznościami określonymi przez nią jako wystąpienie niekorzystnych warunków atmosferycznych uniemożliwiających terminowe wykonanie robót przyłączeniowych. W świetle aktualnej linii orzeczniczej SOKiK niekorzystne warunki atmosferyczne nie mogą być uznane za uzasadnienie wyłączenia odpowiedzialności przedsiębiorstwa energetycznego za niewybudowanie lub zwłokę w realizacji sieci gazowej lub jej elementów. W powołanych wyrokach Sąd konsekwentnie i jednoznacznie uznał, że nie zawsze niesprzyjające warunki atmosferyczne lub pogodowe przy obecnej technologii budowlanej mogą skutkować przedłużeniem prac budowlanych w ramach prowadzonej inwestycji. Zdaniem Sądu zakwestionowane postanowienia wyłączają odpowiedzialność przedsiębiorcy względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Dotyczy to sytuacji, gdy niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy następuje wprawdzie z przyczyn niezależnych, ale zawinionych przez przedsiębiorcę (np. konieczność przerwania robót na skutek mrozów z powodu nieosiągnięcia planowanego stadium realizacji). W tym stanie rzeczy należy uznać, że analizowane postanowienie naruszało interesy konsumentów, wyłączając odpowiedzialność Spółki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, a ponadto było tożsame z postanowieniami wpisanymi do Rejestru zarówno pod względem treści, jak i stanu faktycznego.

ad pkt I.2. sentencji decyzji

W ocenie Prezesa UOKiK postanowienie wskazane w pkt I.2. sentencji decyzji, o treści:

- *„Opłata za przyłączenie wynosi (z zastrzeżeniem ust. 3) …… zł (słownie: ……). Do opłaty doliczony zostanie obowiązujący podatek od towarów i usług VAT.*”

jest tożsame z treścią postanowień wpisanych do Rejestru, o treści:

- *„Do ceny netto zostanie doliczony podatek VAT zgodnie z obowiązującymi przepisami. Na dzień podpisania umowy stawka podatku VAT na lokal mieszkalny wynosi 7%, a na garaż i miejsce parkingowe 22%. W przypadku zmiany stawki podatku VAT nastąpi odpowiednia zmiana ceny*,
- *„Strony oświadczają, że ustalona pomiędzy nimi cena przedmiotu umowy uwzględnia obecnie obowiązujące stawki podatku VAT od sprzedaży lokali, wobec czego gdyby stawki te uległy zmianie, cena przedmiotu umowy ulegnie zmianie proporcjonalnie do zmiany stawek podatku VAT. Ponadto, w przypadku wprowadzenia lub zmian stawek innych podatków lub danin publicznoprawnych o charakterze cenotwórczym, a związanych z budownictwem, ewentualny wzrost ceny z tego tytułu pokryje Nabywca."*.

Wszystkie te postanowienia dotyczącą wzrostu cen usług świadczonych przez przedsiębiorcę, spowodowanego waloryzacją, bądź zmianami wysokości stawki podatku VAT. Zgodnie z powszechnie przyjętym stanowiskiem doktryny (vide: E. Łętowska „Ustawa o ochronie niektórych praw konsumentów. Komentarz”, CH BECK 2000, s. 108) i judykatury, w każdym przypadku zmiany ceny konsumentowi powinno przysługiwać z tego tytułu uprawnienie do odstąpienia od umowy bez konieczności ponoszenia jakichkolwiek dodatkowych obciążeń. Powyższa zmiana ceny obejmuje swoim zakresem zarówno zmiany spowodowane waloryzacją o wskazane w umowie wskaźniki, jak i zwiększeniem obciążeń podatkowych, w tym podatku VAT, co ma miejsce w niniejszej sprawie. Zasadność powyższego stanowiska w zakresie wzrostu cen spowodowanego zmianą stawki podatku VAT potwierdzają wyroki SOKiK uznające za niedozwolone powołane postanowienia, wpisane do Rejestru: *„Do ceny netto zostanie doliczony podatek VAT zgodnie z obowiązującymi przepisami. Na dzień podpisania umowy stawka podatku VAT na lokal mieszkalny wynosi 7%, a na garaż i miejsce parkingowe 22%. W przypadku zmiany stawki podatku VAT nastąpi odpowiednia zmiana ceny.”* (vide: wyrok SOKiK z dnia 18 maja 2005 r. sygn. akt XVII Amc 86/03) oraz *„Strony oświadczają, że ustalona pomiędzy nimi cena przedmiotu umowy uwzględnia obecnie obowiązujące stawki podatku VAT od sprzedaży lokali, wobec czego gdyby stawki te uległy zmianie, cena przedmiotu umowy ulegnie zmianie proporcjonalnie do zmiany stawek podatku VAT. Ponadto, w przypadku wprowadzenia lub zmian stawek innych podatków lub danin publicznoprawnych o charakterze cenotwórczym, a związanych z budownictwem, ewentualny wzrost ceny z tego tytułu pokryje Nabywca.”* (vide: wyrok SOKiK z dnia 5 grudnia 2006 r., sygn. akt XVII Amc 126/05). W uzasadnieniu tego ostatniego wyroku SOKiK stwierdził, że *„zakwestionowane postanowienie, w zakresie w jakim pozwala pozwanemu na podwyższenie ceny w przypadku wzrostu stawki podatku VAT, odzwierciedla niedozwoloną klauzulę umowną wskazaną przez ustawodawcę w art. 385³ pkt 2 k.c.”*. Analizowane postanowienie jest zatem tożsame z postanowieniami wpisanymi do Rejestru, zarówno pod względem treści, jak i stanu faktycznego.

ad pkt I.3. sentencji decyzji

W ocenie Prezesa UOKiK postanowienie wskazane w pkt I.1. sentencji decyzji o treści:

- *„Wszelką korespondencję dotyczącą umowy każda ze stron będzie kierowała na adres drugiej strony określony w jej wstępie, a w przypadku gdy adres ten ulegnie zmianie po podpisaniu umowy, strona zmieniająca adres zobowiązana jest w terminie siedmiu dni od*

jego zmiany powiadomić drugą stronę na piśmie, pod rygorem doręczenia jej korespondencji na adres dotychczasowy ze skutkiem doręczenia".

jest tożsame z postanowieniami wpisanych do Rejestru, o treści:

- „*W przypadku zmiany adresu, każda ze stron zobowiązana jest niezwłocznie pisemnie powiadomić o tym drugą stronę. W przypadku nie powiadomienia o zmianie adresu, korespondencja kierowana na ostatni znany adres będzie uznawana za skutecznie doręczoną.*", oraz
- „*Oświadczenia i zawiadomienia Activ Investment przesłane Kupującemu na podany adres do korespondencji uważa się za skutecznie doręczone. Kupujący zobowiązany jest w trakcie trwania niniejszej Umowy do natychmiastowego zawiadomienia Activ Investment o każdej zmianie adresu swego miejsca zamieszkania, pod rygorem uznania za skutecznie doręczone oświadczeń i zawiadomień Activ Investment przesłanych Kupującemu na adres wskazany w niniejszej umowie.*"

W odniesieniu do tych postanowień SOKiK w pełni podzielił stanowisko Prezesa UOKiK, że są one niedozwolonymi postanowieniami umownymi w rozumieniu art. 385^3 pkt 9 *kodeksu cywilnego*. Analogicznie, Sąd uznał również za niedozwolone postanowienie (wpisane do Rejestru pod pozycją 1500) o treści: „*W przypadku zwrotu pisma wysłanego na adres podany na wstępie niniejszej umowy bądź na adres korespondencyjny podany przez Nabywcę na piśmie z adnotacją: "nie podjęte w terminie", "adresat nieznany", "adresat zmienił adres" lub inną równoznacznością, uznawać się będzie, że adresat został powiadomiony prawidłowo i prawnie skutecznie.*" (vide: wyrok SOKiK z dnia 17 października 2006 r, sygn. akt XVII Amc 122/05). Przepis ten uznaje za niedozwolone postanowienie, które przyznaje kontrahentowi konsumenta uprawnienie do dokonywania wiążącej interpretacji umowy. W kwestionowanym postanowieniu Spółka zastrzegła że wysyłanie zawiadomień, w tym także oświadczeń woli, wysyłane na znany adres konsumenta będzie równoznaczne z ich doręczeniem konsumentowi. Oznacza to, iż tylko Spółka – jako twórca wzorca umowy – de facto decyduje o skuteczności doręczeń i wynikających z nich skutków prawnych. Takie działanie narusza standardy prawne wynikające z przepisów kodeksu cywilnego oraz obowiązujących w obrocie dobrych obyczajów. Stosownie bowiem do treści art. 61 § 1 *kodeksu cywilnego.* oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. W razie wątpliwości, czy oświadczenie zostało złożone prawidłowo, a jego treść wywołuje przewidziane skutki prawne, podmiotem właściwym do rozstrzygnięcia tych kwestii jest sąd powszechny, a nie twórca wzorca, który – korzystając z przewagi kontraktowej - narzuca swoim kontrahentom treść wzorca. Za niedopuszczalne w obrocie, zwłaszcza konsumenckim, i sprzeczne z dobrymi obyczajami, należy uznać zapisy wprowadzające doręczenie zastępcze lub domniemanie doręczenia, które należą do prawa procesowego i nakładają na osoby trzecie określone obowiązki związane z dostarczeniem stronom postępowania pism procesowych. A zatem analizowane postanowienie – mimo pewnych różnic semantycznych – jest tożsame z postanowieniami wpisanymi do Rejestru zarówno pod względem treści, jak i stanu faktycznego..

Odnosząc się do drugiej przesłanki, tj. naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, stwierdzić należy, iż *ustawa o ochronie konkurencji konsumentów* nie definiuje pojęcia zbiorowego interesu konsumentów, stwierdzając jedynie w treści art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. W świetle - powołanego na początku uzasadnienia prawnego niniejszej decyzji - art. 1 ust. 1 *ustawy o ochronie konkurencji konsumentów* należy przyjąć, że ze zbiorowymi interesami konsumentów mamy do czynienia wówczas, gdy działania przedsiębiorcy są powszechne i mogą dotknąć każdego

potencjalnego klienta przedsiębiorcy – czyli konsumenta. Stanowisko to potwierdzone zostało również w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 września 2003 r. (sygn. I CKN 504/01) stwierdził, iż nie jest zasadne uznawanie, że postępowanie z tytułu naruszenia ustawy antymonopolowej można wszczynać tylko wtedy, gdy zagrożone są interesy wielu odbiorców, a nie jest to możliwe w sytuacji, gdy pokrzywdzonym jest tylko jeden konsument. Wydawane orzeczenie ma bowiem wymiar znacznie szerszy, pełni także funkcję prewencyjną, służy bowiem ochronie także nieograniczonej liczby potencjalnych konsumentów. Oceniane w niniejszej decyzji działania Spółki odnoszą się do wszystkich jego aktualnych i przyszłych (potencjalnych) klientów, a zatem dotyczą zbiorowych interesów konsumentów.

W świetle powyższego Prezes UOKiK uznał, że zostały spełnione wszystkie przesłanki konieczne do zakwalifikowania działań Spółki jako praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 *ustawy o ochronie konkurencji konsumentów*.

Stosownie do art. 28 ust. 1 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, po uprawdopodobnieniu w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, że przedsiębiorca narusza zakaz określony w art. 24 tej *ustawy*, a także po przyjęciu zobowiązania przedsiębiorcy do zaniechania zarzucanych mu praktyk, jak również do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia wskazanym naruszeniom, Prezes UOKiK może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań. Analiza przedłożonych dokumentów i wyjaśnień wykazała, że Spółka wyeliminowała kwestionowane przez Prezesa UOKiK postanowienia umowne ze stosowanych wzorców. Ponadto Spółka zobowiązała się wyeliminować zakwestionowane postanowienia również z obowiązujących umów, zawartych w przeszłości z konsumentami, na poparcie czego przedstawiła projekty aneksów do umów zawartych, które zostaną przedłożone kontrahentom Spółki.

Na podstawie art. 28 ust. 1 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* Prezes UOKiK nałożył na Spółkę obowiązek wykonania zobowiązania poprzez przedłożenie konsumentom będącym stronami umów zawartych w oparciu o wzorce zawierające kwestionowane postanowienia w terminie trzech miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji propozycji zawarcia aneksów zmieniających te umowy, a na podstawie art. 28 ust. 3 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* nałożył na Spółkę obowiązek złożenia sprawozdania o wykonaniu tego zobowiązania, w terminie czterech miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* w związku z art. 479^{28} § 2 *k.p.c.* - od niniejszej decyzji stronie przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia, wnoszone za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury w Krakowie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, pl. Szczepański 5, 31-011 Kraków.

z upoważnienia Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

otrzymują:

1. PGNiG SPV 4 sp. z o.o.
   Oddział we Wrocławiu
   ul. Ziębicka 44, 50-507 Wrocław
2. RKR a/a